

ULC ČARNOGURSKÝ PRO BONO



09/2009

1. ŠTÁTNA PRÉMIA NA STAVEBNÉ SPORENIE NA ROK 2010

Ministerstvo financií SR určilo s účinnosťou odo dňa 1. januára 2010 výšku štátnej prémie na stavebné sporenie na rok 2010. V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vám prinášame všetky potrebné informácie súvisiace so štátnou prémieou v spojení s ďalšími podrobnosťami týkajúcimi sa oblasti stavebného sporenia, ktoré sme Vám dali do pozornosti v minuloročnom augustovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

2. NOVELA ZÁKONA O ENERGETIKE

Novela zákona o energetike vykonaná s účinnosťou odo dňa 1. septembra 2009 rozšírila rozsah oprávnení držiteľov povolení na podnikanie v energetike a osobitne v elektroenergetike. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vám podrobne priblíži všetky zmeny zakotvené v zákone o energetike predmetnou novelou, ktorej prípravu Vám v predstihu dalo do pozornosti už aprílové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

3. ZMENY V OBLASTI RODIČOVSKÝCH PRÍSPEVKOV

S účinnosťou odo dňa 1. septembra 2009 sa zvýšila suma rodičovského príspevku, ktorého poskytovanie úzko súvisí nielen s príspevkom na starostlivosť o dieťa zavedeným odo dňa 1. januára 2009, ale aj s pripravovaným novým zákonom o rodičovskom príspevku. V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vám radi sprostredkujeme podrobnosti o všetkých právnych úpravách týkajúcich sa zmien v tejto oblasti a vrátíme sa tak k téme rodičovských príspevkov, ktorou sa zaoberalo minuloročné júnové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

4. ZMLUVA O PODPORE A VZÁJOMNEJ OCHRANE INVESTÍCIÍ S UKRAJINOU

Dňa 20. augusta 2009 nadobudla platnosť Zmluva medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o podpore a vzájomnej ochrane investícií, pričom dňom nadobudnutia jej platnosti skončila platnosť doterajšej Dohody medzi vládou SR a vládou Ukrajiny o podpore a vzájomnej ochrane investícií zo dňa 22. júna 1994. V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vám prinášame ďalšie informácie o tejto právnej úprave a v tejto súvislosti si Vám dovoľujeme dať do pozornosti pobočku advokátskej kancelárie ULC Čarnogurský v Kyjeve.

5. ZMENY V PODÁVANÍ CENOVÝCH NÁVRHOV OBCHODNÝCH SPOLOČNOSTÍ

Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vás zoznámí s novelou zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností, ktorá bola vykonaná s účinnosťou odo dňa 1. septembra 2009. K zmene spôsobu predkladania návrhu ceny dodávateľmi elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti a pre malé podniky vydal Úrad pre reguláciu sieťových odvetví metodické usmernenie, obsah ktorého Vám v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO taktiež sprostredkujeme a nadviažeme tak na oblasť cenovej regulácie v sieťových odvetviach, ktorej sa podrobne venovalo júnové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - NOVÝ ZÁKON O RODIČOVSKOM PRÍSPEVKU

Rezort práce pripravil návrh nového zákona o rodičovskom príspevku, ktorý na svojom septembrovom zasadnutí už schválila vláda SR, a tak bol dňa 1. októbra 2009 doručený na prerokovanie do NR SR. V prípade schválenia tohto návrhu zákona aj v NR SR by nový zákon o rodičovskom príspevku zakotvil nielen vyššiu sumu rodičovského príspevku, ale i ďalšie zmeny. V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vám v predstihu prezentujeme pripravovaný nový zákon o rodičovskom príspevku, ktorého účinnosť sa predpokladá odo dňa 1. januára 2010.

ŠTÁTNA PRÉMIA NA STAVEBNÉ SPORENIE NA ROK 2010

Suma štátnej prémie na rok 2010

Dňa 1. januára 2010 nadobudne účinnosť Opatrenie Ministerstva financií SR č. 360/2009 Z. z. o výške štátnej prémie na stavebné sporenie na rok 2010 (ďalej v texte len „opatrenie MF SR“ alebo len „opatrenie“). Na základe predmetného opatrenia MF SR je štátna prémie na rok 2010 stanovená vo výške 12,5 % z ročného vkladu, **najviac v sume 66,39 eura**, čo zodpovedá sume 2 000 Sk.

Maximálna výška štátnej prémie na rok 2010 tak v porovnaní s rokom 2009 zostáva **zachovaná na rovnakej úrovni** a na jej získanie bude musieť sporiteľ aj v tomto období vložiť na účet stavebného sporenia **531,10 eura** (16 000 Sk). Ak aj sporiteľ v danom roku vloží na účet stavebného sporenia väčšiu sumu, vyššiu prémie nedostane. Finančné prostriedky sporiteľa sú na jeho účte stavebného sporenia zhodnocované klasickým úročením vkladu podľa obchodných podmienok príslušnej stavebnej sporiteľne.

Spôsob určenia výšky štátnej prémie

Štátna prémie sa v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o stavebnom sporení“) určuje **percentuálnym podielom z ročného vkladu na základe výpočtu podľa vzorca** uvedeného v prílohe zákona o stavebnom sporení so zaokrúhlením na 0,5 %, a to minimálne 5 % z ročného vkladu a maximálne 15 % z ročného vkladu, najviac v sume 66,39 eura na príslušný kalendárny rok, tejto sume po prepočte podľa konverzného kurzu (30,1260 SKK/EUR) zodpovedá suma 2 000 Sk. Výšku štátnej prémie určenú na základe výpočtu podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o stavebnom sporení stanovuje Ministerstvo financií SR opatrením, ktoré sa vyhlasuje v Zbierke zákonov SR **do 90 kalendárnych dní** po uplynutí rozhodujúceho obdobia. Štátna prémie **sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nahor**.

Štátna prémie sa poskytuje stavebnému sporiteľovi **každoročne** počas trva-

nia sporenia **na jednu zmluvu** o stavebnom sporení. Ak stavebný sporiteľ uzatvorí viacero zmlúv o stavebnom sporení, štátna prémie sa poskytne len na tú zmluvu, o ktorej stavebný sporiteľ písomne vyhlási, že práve na túto zmluvu sa má štátna prémie poskytnúť. Takéto vyhlásenie môže byť stavebným sporiteľom zmenené v priebehu kalendárneho roka v zmluve o stavebnom sporení len raz. V prípade, ak by sa zistilo, že takéto vyhlásenie obsahujú v jednom kalendárnom roku viaceré zmluvy o stavebnom sporení a na tieto zmluvy stavebný sporiteľ vložil v tomto kalendárnom roku vklady, stavebný sporiteľ **stratí nárok** na štátnu prémie za tento kalendárny rok zo všetkých zmlúv o stavebnom sporení.

Práva zo zmluvy o stavebnom sporení s nárokom na štátnu prémie môžu byť prevedené v priebehu kalendárneho roka **len jedenkrát**, a to medzi stavebnými sporiteľmi, ktorými môžu byť výhradne len **manžel, manželka, súrodenci alebo príbuzní v priamom rade** (príbuznými v priamom rade sú osoby, ktoré pochádzajú jedna od druhej, teda predkovia a potomkovia v priamom pokolení, napríklad rodičia a deti, prarodičia a vnuci). Ak by boli práva zo zmluvy o stavebnom sporení s nárokom na štátnu prémie za kalendárny rok **prevedené viackrát, alebo na inú osobu**, než dovoľuje zákon o stavebnom sporení, stavebný sporiteľ stráca nárok na štátnu prémie za tento kalendárny rok z dotknutej zmluvy a stavebná sporiteľňa stavebnému sporiteľovi odoberie nárokovanú štátnu prémie.

Ak sa v priebehu kalendárneho roka skončí platnosť zmluvy o stavebnom sporení a stavebný sporiteľ uzatvorí novú zmluvu o stavebnom sporení, môže uplatniť **nárok na štátnu prémie na novú zmluvu** o stavebnom sporení **v prípade, ak na predchádzajúcu zmluvu o stavebnom sporení v tomto roku nevznikol nárok na štátnu prémie**. Ak nárok na štátnu prémie vznikne zo zmluvy o stavebnom sporení zrušenej

Podmienky poskytnutia štátnej prémie

Prevod práv zo zmluvy

Nárok na štátnu prémie

v priebehu kalendárneho roka a zároveň vznikne nárok na štátnu prémie z novej zmluvy o stavebnom sporení uzavretej v priebehu tohto kalendárneho roka, štátna prémie nesmie presiahnuť výšku štátnej prémie určenej opatrením MF SR z ročných vkladov oboch zmlúv.

Nárok na štátnu prémie nezaniká, ak (1) stavebný sporiteľ zruší zmluvu o stavebnom sporení v čase od dvoch do šiestich rokov od jej uzatvorenia a prostriedky získané stavebným sporením preukázateľne použije na stavebné účely uvedené v § 11 ods. 1 zákona o stavebnom sporení, (2) stavebnému sporiteľovi po šiestich rokoch od uzatvorenia zmluvy o stavebnom sporení nebol poskytnutý stavebný úver. Ak dôjde k zrušeniu zmluvy o stavebnom sporení v dôsledku smrti alebo invalidity stavebného sporiteľa - fyzickej osoby, ktorá uzatvorila so stavebnou sporiteľňou zmluvu o stavebnom sporení alebo v prospech ktorej je uzatvorená zmluva o stavebnom sporení, nárok na štátnu prémie nezaniká, pričom štátna

prémia patrí stavebnému sporiteľovi len za obdobie, ktoré sa končí dňom úmrtia alebo dňom priznania invalidného dôchodku.

Nárok na štátnu prémie zaniká, ak stavebný sporiteľ nedodrží podmienky na poskytnutie štátnej prémie ustanovenej zákonom o stavebnom sporení alebo dohodnuté v zmluve o stavebnom sporení, v tomto prípade je stavebný sporiteľ povinný bezodkladne, prostredníctvom stavebnej sporiteľne, vrátiť štátnu prémie do štátneho rozpočtu.

Predchádzajúce novelizácie zákona o stavebnom sporení, ktoré boli vykonané s účinnosťou odo dňa 1. januára 2008 prostredníctvom článku XI zákona č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v SR a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a následne zákonom č. 658/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o stavebnom sporení, Vám dalo do pozornosti minulo-ročné augustové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

Zánik nároku na štátnu prémie

Predchádzajúce novelizácie zákona o stavebnom sporení

NOVELA ZÁKONA O ENERGETIKE

Dňa 1. septembra 2009 nadobudol účinnosť zákon č. 293/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „novela zákona o energetike“ alebo len „novela“).

Legislatívny proces

V návrhu predmetnej novely sa pôvodne predpokladalo, že nadobudne účinnosť už odo dňa 1. augusta 2009. Návrh novely, ktorý bol dňa 30. marca 2009 predložený na prerokovanie do NR SR, bol schválený s viacerými zmenami v jeho znení, tieto Vám po završení legislatívneho procesu podrobne priblížime. Prípravu predmetnej novely Vám v predstihu dalo do pozornosti už aprílové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

Novela v zákone č. 656/2004 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o energetike“ alebo len „zákon“) zakotvila viaceré zmeny, a to predovšetkým

(1) rozšírenie rozsahu oprávnení držiteľov povolení na podnikanie v energetike, v tejto súvislosti je (2) po novom upravený jednoduchší postup pri povoľovaní stavieb elektrických vedení, zariadení elektroenergetickej prenosovej a distribučnej sústavy, plynovodov a plynárenských zariadení prepravnej siete, distribučnej siete, zásobníka ako aj zariadení určených na ich ochranu alebo zabránenie ich porúch alebo havárií alebo na zmiernenie dôsledkov porúch alebo havárií na ochranu života, zdravia a majetku osôb na cudzích pozemkoch mimo zastavaného územia obce, (3) rozšírenia rozsahu oprávnení držiteľov povolení na podnikanie v energetike sa týka aj upustenie od podmienky udelenia predchádzajúceho súhlasu vlastníka nehnuteľnosti, tento už nie je potrebný a vstup na cudzie pozemky či do cudzích objektov a zariadení má držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba povinnosť vlastníčkovi už len

Predmet a rozsah novelizácie

vopred oznámiť, (4) povinnosti zodpovedajúce oprávneniam držiteľov povolení na podnikanie v energetike sú aj naďalej zákonnými vecnými bremenami spojenými s vlastníctvom nehnuteľnosti, po novom je však upravený prechod oprávnení a povinností držiteľa povolenia v prípade právneho nástupníctva, taktiež povinnosť držiteľa povolenia poskytnúť vlastníčkovi nehnuteľnosti primeranú jednorazovú náhradu, avšak len za výmeru, ktorú nemôže užívať v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena zo strany držiteľa povolenia.

Rozšírenie rozsahu oprávnení držiteľov povolení

V ustanovení § 10 ods. 1 zákona novela v súvislosti s oprávneniami držiteľov povolenia na podnikanie v energetike zakotvila, že títo sú oprávnení vyvíjať aktivity tvoriace obsah ich činnosti **vo verejnom záujme**.

Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. a) až f) zákona o energetike **po novom platí, že** držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba **môže vo verejnom záujme (1)** vstupovať na cudzie pozemky a do cudzích objektov a zariadení v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti (**po novom teda už bez predchádzajúceho súhlasu vlastníka nehnuteľnosti**), **d'alej môže vo verejnom záujme (2)** odstraňovať a okliesňovať stromy a iné porasty, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo spoľahlivosť prevádzky energetických zariadení, ak tak po predchádzajúcej písomnej výzve neurobil ich vlastník, nájomca alebo správca (ďalej v texte len „vlastník“), pričom písomná výzva musí byť vlastníčkovi naďalej doručená najmenej tri mesiace pred plánovaným začiatkom odstraňovania alebo okliesňovania stromov, **avšak po novele musí byť** rozsah a spôsob vykonania týchto činností vopred odsúhlasený držiteľom povolenia, po novele držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba **vo verejnom záujme naďalej môže (3)** po predchádzajúcom súhlase vstupovať v súlade s osobitnými predpismi do uzavretých priestorov a zariadení Ministerstva obrany SR, Ministerstva vnútra SR, Ozbrojených síl SR, Policajného zboru, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR, Slovenskej

informačnej služby a Železníc SR, **vo verejnom záujme môže tiež (4)** vstupovať na pozemky alebo do objektov, v ktorých sú umiestnené osobitné telekomunikačné zariadenia, a to v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti (**po novom však už bez predchádzajúceho súhlasu vlastníka nehnuteľnosti**), **vo verejnom záujme po novom môže navyiac (5)** zriaďovať na cudzích pozemkoch mimo zastavaného územia obce podľa § 139a ods. 8 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov **elektrické vedenie a elektroenergetické zariadenie prenosovej sústavy a distribučnej sústavy a plynovody** v súlade s § 139 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov **a plynárenské zariadenia** prepravnej siete, distribučnej siete, **zásobníka a zariadení určených** na ich ochranu alebo zabránenie ich porúch alebo havárií alebo na zmiernenie dôsledkov porúch alebo havárií na ochranu života, zdravia a majetku osôb, pričom pri povoľovaní takejto stavby **stavebný úrad rozhodne o podmienkach**, za akých možno stavbu uskutočniť a prevádzkovať na cudzom pozemku, **oprávnenia stavebníka** na uskutočnenie stavby vznikajú nadobudnutím právoplatnosti takéhoto rozhodnutia, pričom **uvedené nové oprávnenie vyplýva** z nového písmena e) zakotveného novelou v ustanovení § 10 ods. 1 zákona o energetike, držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba aj po novele **vo verejnom záujme naďalej môže (6)** vykonávať na cudzích nehnuteľnostiach povolenú činnosť na elektroenergetických zariadeniach alebo na plynárenských zariadeniach potrebných na zabezpečenie prevádzky sústavy alebo siete, ktorých výstavba bola povolená podľa osobitného predpisu, teda podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Na základe **zmeny vykonanej novelou v § 10 ods. 2** zákona o energetike na činnosti uvedené v predchádzajúcom odseku v bodoch (1), (2) a (4) **už po novom nie je potrebný predchádzajúci**

Vstup na cudzie pozemky, do cudzích objektov a zariadení

súhlas vlastníka nehnuteľnosti, nakoľko vstup na cudzie pozemky či do cudzích objektov a zariadení má držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba **povinnosť už len vopred oznámiť** vlastníkovi **okrem prípadov, ak ide o (1)** bezprostredné ohrozenie života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov, **(2)** stav núdze alebo predchádzanie jeho vzniku, **(3)** poruchy, údržbu alebo havárie na zariadeniach sústavy alebo siete a počas ich odstraňovania, pričom **v týchto troch prípadoch** sa predchádzajúci súhlas vlastníka nehnuteľnosti **nevyžadoval ani podľa doterajšieho znenia** zákona o energetike.

Po vypustení druhej vety zo znenia ustanovenia § 10 ods. 4 zákona o energetike už držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba **nemá povinnosť oznámiť** vlastníkovi vstup na cudzie pozemky, čo súvisí s úpravami vykonanými novelou v § 10 ods. 1 zákona o energetike, o ktorých sme sa už zmienili.

Do účinnosti novely sa povinnosť oznámiť vlastníkovi vstup na cudzie pozemky **nevzťahovala iba na prípady, ak išlo o vstup** na cudzie pozemky z dôvodu havárií a porúch na energetických zariadeniach. Na základe § 10 ods. 4 zákona o energetike má teda držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba **naďalej povinnosť konať** tak, aby nespôsobila ujmu na právach a právom chránených záujmoch vlastníkov dotknutých nehnuteľnosťami, ak sa jej nedá vyhnúť obmedziť ujmu na najmenšiu možnú mieru a po skončení nevyhnutných pozemných prác má držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba **naďalej povinnosť** uviesť pozemky do pôvodného stavu, alebo ak to nie je možné, povinnosť uhradiť vlastníkovi pozemku spôsobenú škodu.

Nároky vlastníkov nehnuteľností a poskytovanie náhrad

Na základe **nového znenia § 10 ods. 5** zákona o energetike po novom platí, že povinnosti zodpovedajúce oprávneniam podľa § 10 ods. 1 zákona o energetike sú **vecnými bremenami** (podľa § 151n až 151p zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších

predpisov) **spojenými s vlastníctvom nehnuteľnosti**, zákon o energetike teda po novele už explicitne nezakotvuje, že sú spôsobilé na zápis do katastra nehnuteľností. Podľa novej úpravy zakotvuje v § 10 ods. 5 zákona o energetike je **návrh na vykonanie záznamu** do katastra nehnuteľností (podľa § 34 a 35 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov) oprávnený podať držiteľ povolenia.

Novela ďalej v § 10 ods. 5 zákona o energetike ustanovila, že práva zodpovedajúce týmto vecným bremenám **patria držiteľovi povolenia** a v prípade zmeny osoby držiteľa povolenia práva zodpovedajúce vecným bremenám **prechádzajú na nového držiteľa povolenia**. Vlastník dotknutej nehnuteľnosti má za zriadenie týchto vecných bremien aj po novele **naďalej nárok na poskytnutie primeranej jednorazovej náhrady**. Náhrada sa však po novom poskytne **len za výmeru**, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia. Ak sa držiteľ povolenia a vlastník nehnuteľnosti nedohodnú inak, náhrada sa určí **znaleckým posudkom**, pričom náklady na vyhotovenie znaleckého posudku **hradí držiteľ povolenia**.

Lehoty na uplatnenie nároku na poskytnutie primeranej jednorazovej náhrady sú **naďalej rovnaké ako lehoty uvedené v § 10 ods. 3** zákona o energetike, podľa ktorého platí, že **vlastníkovi nehnuteľnosti patrí po vykonaní činností** na základe výzvy podľa § 10 ods. 1 písm. b) zákona o energetike, teda pri odstraňovaní a okliesňovaní stromov a iných porastov, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo spoľahlivosť prevádzky energetických zariadení po predchádzajúcej písomnej výzve, pričom písomná výzva musí byť vlastníkovi doručená najmenej tri mesiace pred plánovaným začiatkom odstraňovania alebo okliesňovania stromov a rozsah ako aj spôsob vykonania týchto činností musí byť vopred odsúhlasený držiteľom povolenia (o znení citovaného ustanovenia zákona sme sa už zmienili v predchádzajúcom texte

týkajúcom sa úprav vykonaných novelou v § 10 ods. 1 zákona), **náhrada preukázaných nákladov**, ktorú uhradza držiteľ povolenia a ak vlastníkovi nehnuteľnosti vznikne v dôsledku výkonu práv držiteľa povolenia alebo ním poverenej fyzickej osoby alebo právnickej osoby majetková ujma, potom má **nárok na náhradu škody**. V prípade, ak je vlastník nehnuteľnosti obmedzený pri obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má **nárok na primeranú jednorazovú náhradu** za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Nárok na náhradu škody alebo nárok na primeranú jedno-

razovú náhradu za nútené obmedzenie užívania **možno uplatniť** u držiteľa povolenia alebo ním poverenej fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorí túto škodu alebo obmedzenie vlastných práv spôsobili, **do šiestich mesiacov** odo dňa, keď sa o tom poškodený dozvedel, **najneskôr však do jedného roka** od vzniku škody alebo od vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, **inak právo** poškodeného na náhradu škody alebo na primeranú jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti **zaniká**.

ZMENY V OBLASTI RODIČOVSKÝCH PRÍSPEVKOV

Rodičovský príspevek je štátna sociálna dávka, ktorú v zmysle zákona č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o rodičovskom príspevku“ alebo len „zákon“) získava oprávnená osoba. Štát prostredníctvom tejto dávky prispieva oprávnenej osobe na zabezpečovanie riadnej starostlivosti o dieťa.

ZVÝŠENIE RODIČOVSKÉHO PRÍSPEVKU

Opatrenie
MPSVaR SR

Dňa 1. septembra 2009 nadobudlo účinnosť Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 326/2009 Z. z. o ustanovení sumy rodičovského príspevku (ďalej v texte len „opatrenie MPSVaR SR“ alebo len „opatrenie“), na základe ktorého sa zvýšila suma rodičovského príspevku.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa § 4 ods. 4 zákona o rodičovskom príspevku opatrením ustanovilo, že suma rodičovského príspevku sa z doterajšej sumy **158,67 eura**, ktorej pred zavedením eura v SR a pred vykonaním prepočtu podľa konverzného kurzu (30,1260 SKK/EUR) zodpovedala suma 4 780 Sk, **zvýšuje na sumu 164,22 eura** (4 947,29 Sk) za kalendárny mesiac. S účinnosťou odo dňa 1. septembra 2009 sa tak suma rodičovského príspevku zvýšila **o 5,55 eura** (167,20 Sk).

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR opatrením ustanovuje sumu rodičovského príspevku každoročne k 1. septembru príslušného kalendárneho roka tak, že ju **vynásobí koeficientom**, ktorým sa upravili sumy životného minima. Takto upravená suma rodičovského príspevku sa zaokrúhli **na najbližší eurocent nadol**. Citovaným opatrením MPSVaR SR sa odo dňa jeho účinnosti, teda **odo dňa 1. septembra 2009, zrušuje doterajšie opatrenie** Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 267/2008 Z. z. o ustanovení sumy rodičovského príspevku, ktoré Vám dalo do pozornosti **minuloročné júnové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

NOVELA ZÁKONA O RODIČOVSKOM PRÍSPEVKU

Poskytovania rodičovského príspevku sa dotkla aj **úprava zakotvená zákonom č. 561/2008 Z. z.** o príspevku na starostlivosť o dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon o príspevku na starostlivosť o dieťa“), o ktorom sa ešte zmienime. **Prostredníctvom článku II zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa bola s účinnosťou odo dňa 1. januára 2009 vykonaná novelizácia** zákona o rodičovskom príspevku (predmetnú časť zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa označujeme ďalej v texte len

Predmet a dôvody
novelizácie

„novela zákona o rodičovskom príspevku“ alebo len „novela“). V súvislosti so zavedením príspevku na starostlivosť o dieťa boli **novelou upravené aj podmienky nároku na rodičovský príspevok**. Dôvodom prijatia novely zákona o rodičovskom príspevku, ktorá je obsiahnutá v článku II zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa, bolo **zachovať aj v období do prijatia nového zákona o rodičovskom príspevku**, s ktorým Vás v tomto vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO taktiež oboznámime, **poskytovanie tejto dávky rodičovi aj po 1. januári 2009, teda po nadobudnutí účinnosti zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa** za predpokladu, že sa tak rodič rozhodne.

Oprávnené osoby

Pre účely uplatnenia nároku na rodičovský príspevok sa v zmysle zákona o rodičovskom príspevku **za oprávnenú osobu naďalej považuje (1) rodič dieťaťa alebo (2) osoba**, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov (ďalej v texte len „rodič“).

Dieťaťom zvereným do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov je (1) osvojené dieťa, keďže osvojením vznikajú medzi osvojencom a osvojiteľom také isté právne vzťahy ako medzi biologickými rodičmi a deťmi, **(2) dieťa**, ktoré bolo zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia súdu, napríklad v rámci pestúnskej starostlivosti, poručníctva či opatrovníctva, **alebo** na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu, napríklad pri dočasnom zverení dieťaťa do výchovy a opateri iného občana ako rodiča rozhodnutím orgánu sociálno-právnej ochrany detí, **(3) dieťa manžela**, ktoré mu bolo zverené do výchovy na základe právoplatného rozhodnutia súdu, napríklad v súvislosti s rozvodovým konaním, **a (4) dieťa**, ktorého rodič zomrel. Ak ide o starostlivosť o **to isté dieťa**, patrí rodičovský príspevok **len jednému z rodičov**, a to rodičovi určenému podľa ich vzájomnej dohody. Ak je v rodine **viac detí** mladších ako tri roky, resp. šesť rokov v prípade dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom alebo dieťaťa, ktoré je zverené do starostlivosti nahrádzajú-

cej starostlivosť rodičov, patrí pri starostlivosti o tieto deti rodičovský príspevok **len jednému** z rodičov, a to rodičovi určenému podľa ich dohody.

Podmienkami nároku na rodičovský príspevok sú (1) riadna starostlivosť rodiča aspoň o jedno dieťa do troch rokov veku dieťaťa, resp. do šiestich rokov veku dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom alebo do šiestich rokov veku dieťaťa, ktoré je zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, najdlhšie tri roky od právoplatnosti rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do tejto starostlivosti, **(2) trvalý alebo prechodný pobyt oprávnenej osoby na území SR**, **(3) trvalý alebo prechodný pobyt dieťaťa na území SR a po novele aj (4) nevykonávanie zárobkovej činnosti rodičom**, pričom táto podmienka nároku na rodičovský príspevok sa považuje za splnenú u rodiča, ktorý je samostatne zárobkovo činnou osobou **aj vtedy, ak má pozastavené prevádzkovanie živnosti podľa § 58 ods. 2 písm. c) zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Zárobková činnosť po novele** zákona o rodičovskom príspevku je činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zdaňovaný podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, alebo obdobná činnosť v cudzine, pričom za zárobkovú činnosť **sa nepovažuje** práca vykonávaná na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ktorých úprava je zakotvená v § 223 až 228a Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

Riadna starostlivosť o dieťa je osobná starostlivosť poskytovaná dieťaťu rodičom v záujme fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa. Riadnou starostlivosťou **sa zabezpečuje najmä** primeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadok dieťaťa podľa osobitného predpisu, ktorým je § 2 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. **Podmienka** riadnej starostlivosti o dieťa **sa po novele považuje za**

Podmienky nároku po novele

splnenú aj vtedy, ak (1) dieťa je zo zdravotných dôvodov v ústavnej zdravotnej starostlivosti najviac 90 po sebe nasledujúcich dní, (2) dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom navštevuje najviac štyri hodiny denne materskú školu, zariadenie sociálnych služieb alebo iné obdobné zariadenie (za **dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa** sa na tieto účely považuje choroba a stav uvedené v prílohe č. 2 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré podľa poznatkov lekárskej vedy trvajú viac ako dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo je predpoklad, že budú trvať viac ako dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov a vyžadujú osobitnú starostlivosť, pričom dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa je aj choroba a stav vyžadujúce osobitnú starostlivosť, ak choroba a stav vylučujú schopnosť sústavne sa pripravovať na povolanie a vykonávať zárobkovú činnosť a pre úplnosť ďalej uvádzame, že dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa posudzuje **úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný** podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu oprávnenej osoby, ktorý posudok o dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa vydá na základe písomnej žiadosti oprávnenej osoby, dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa opätovne posudzuje podľa potreby, individuálne podľa charakteru choroby a stavu), (3) dieťa navštevuje najviac štyri hodiny denne materskú školu alebo iné obdobné zariadenie, ak jeho rodičia alebo osamelý rodič, ktorý je slobodný, rozvedený, ovdovený, sú občania s ťažkým zdravotným postihnutím **alebo** (4) rodič počas štúdií na strednej škole alebo na vysokej škole alebo počas vzdelávania a prípravy na vstup na trh práce podľa § 44 až 47 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov zabezpečí riadnu starostlivosť o dieťa druhým rodičom dieťaťa alebo inou plnoletou fyzickou osobou podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa, (5) rodič počas práce vykonávanej na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru zabezpečí riadnu starostlivosť o dieťa druhým

rodičom dieťaťa alebo inou plnoletou fyzickou osobou podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa.

Rodičovský príspevok **sa neposkytuje ani jednému rodičovi, ak** jeden z nich má nárok na (1) materské **alebo** (2) nárok na dávku nemocenského poistenia alebo nemocenského zabezpečenia toho istého druhu v cudzine (ďalej v texte len „materské“) **alebo** (3) ak sa jednému z rodičov poskytuje príspevok na starostlivosť o dieťa podľa zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa, ak zákon o rodičovskom príspevku neustanovuje inak. V prípade, ak má rodič v období, keď sa stará o dieťa, nárok na **materské, ktorého výška v kalendárnom mesiaci je nižšia**, než je výška rodičovského príspevku, rodičovský príspevok sa vypláca **vo výške rozdielu** medzi rodičovským príspevkom a materským.

Oprávnená osoba si môže uplatniť nárok na rodičovský príspevok **podaním písomnej žiadosti** na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta jej trvalého alebo prechodného pobytu (ďalej v texte len „úrad práce“). Žiadosť **musí obsahovať** osobné údaje, a to meno, priezvisko, dátum narodenia, adresu pobytu, rodné číslo rodiča a dieťaťa. Oprávnená osoba, ktorá si uplatňuje nárok na rodičovský príspevok, je **povinná preukázať** splnenie podmienok nároku na rodičovský príspevok a na jeho výplatu. Oprávnená osoba má tiež zákonnú povinnosť **do ôsmich dní písomne oznámiť úradu práce zmeny**, ktoré majú vplyv na nárok na rodičovský príspevok, na jeho výšku a na jeho výplatu.

Úrad práce rodičovský príspevok **vypláti oprávnenej osobe, ktorá** si uplatní nárok na rodičovský príspevok a splní podmienky nároku na rodičovský príspevok, pričom úrad práce vypláti rodičovský príspevok **za celý kalendárny mesiac**, aj keď podmienky nároku na rodičovský príspevok boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca, a to **mesačne pozadu**, najneskôr však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom oprávnená osoba splnila podmienky nároku na rodičovský príspevok.

Uplatnenie nároku

Výplata rodičovského príspevku

Zánik nároku na rodičovský príspevok

Nárok na rodičovský príspevok **zaniká smrťou oprávnenej** osoby alebo smrťou **dieťaťa**. Nárok na rodičovský príspevok za kalendárny mesiac zaniká uplynutím **jedného roka** od posledného dňa v mesiaci, za ktorý rodičovský príspevok patrilo. Nárok na rodičovský príspevok **sa nemôže postúpiť**.

PRÍSPEVOK NA STAROSTLIVOSŤ O DIEŤA

Alternatíva k rodičovskému príspevku

Dňa 1. januára 2009 nadobudol účinnosť zákon č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa, o ktorom sme sa už zmienili. Touto právnou úpravou bol do systému štátnych sociálnych dávok zakotvený **nový príspevok na starostlivosť o dieťa** (ďalej v texte len „príspevok“). Príspevok na starostlivosť o dieťa **je alternatívou** k rodičovskému príspevku a **je určený rodičom, ktorí sú** zárobkovo činní a starajú sa o dieťa do troch rokov veku alebo do šiestich rokov veku dieťaťa, ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, pričom oprávnenej osobe patrí príspevok **na každé takéto dieťa**. Poskytovaním príspevku štát prispieva rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov (ďalej v texte len „rodič“), na úhradu výdavkov vynaložených na starostlivosť o dieťa. Zavedenie príspevku na starostlivosť o dieťa v spojení s existujúcou úpravou rodičovského príspevku **umožňuje rodine vybrať si** v rámci podpory poskytovanej zo strany štátu rodičom na starostlivosť o dieťa do troch rokov veku, resp. do šiestich rokov veku dieťaťa, **tú formu starostlivosti o dieťa, ktorá najviac zodpovedá** aktuálnym potrebám dieťaťa alebo rodiča, pričom akceptuje aj rozhodnutie rodiča vykonávať zárobkovú činnosť alebo sa zúčastňovať na vzdelávacích aktivitách formou stredoškolského, vysokoškolského, resp. doktorandského štúdia. Odo dňa 1. januára 2009, teda po zavedení príspevku na starostlivosť o dieťa, si tak **rodič môže vybrať medzi** rodičovským príspevkom a príspevkom na starostlivosť o dieťa, a to podľa toho, ktorá dávka viac vyhovuje potrebám jeho rodiny, pričom rodič **môže podľa potreby aj viackrát zmeniť** poberanie rodičovského príspev-

ku na poberanie príspevku na starostlivosť o dieťa a naopak. Zákon o príspevku na starostlivosť o dieťa **vyučuje možnosť** poskytovať rodičovi obidve dávky súčasne.

Starostlivosťou o dieťa sa na účely zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa rozumie poskytovanie starostlivosti dieťaťu v záujme jeho fyzického a psychického vývinu pri rešpektovaní najlepšieho záujmu dieťaťa a jeho práv v čase, keď rodič vykonáva zárobkovú činnosť alebo študuje na strednej škole alebo na vysokej škole, pričom starostlivosť o dieťa **sa vykonáva (1)** v rodinnom prostredí dieťaťa, **(2)** v prostredí účelovo vytvorenom a upravenom na výkon starostlivosti o dieťa **alebo (3)** v rodinnom prostredí fyzickej osoby poskytujúcej starostlivosť o dieťa. **Poskytovateľom starostlivosti môže byť široká škála zariadení** (napríklad materské školy, jasle, zariadenia sociálnych služieb, denné pobyty zriadené občianskymi združeniami), pričom zariadenia môžu byť **štátne i neštátne**. Starostlivosť môže dieťaťu poskytovať **aj iná fyzická osoba**, ktorá je s dieťaťom v príbuzenskom vzťahu (napríklad starý rodič, prípadne iná rodina blízka osoba), **pokiaľ nie je** poberateľkou rodičovského príspevku **a nezabezpečuje** osobnú a riadnu starostlivosť o vlastné dieťa. Zákon o príspevku na starostlivosť o dieťa nevyučuje ani **možnosť poskytovania príspevku na starostlivosť o dieťa rodičovi, ktorý** vykonáva zárobkovú činnosť a zároveň zabezpečuje starostlivosť o svoje dieťa sám, teda nevyužíva pri zabezpečení tejto starostlivosti iné právnické osoby alebo fyzické osoby.

Starostlivosť o dieťa

Osobou oprávnenou na uplatnenie nároku na príspevok na starostlivosť o dieťa je **rodič**. Ak súd zveril dieťa do starostlivosti jednému z rodičov, oprávnenou osobou na uplatnenie nároku na tento príspevok je **rodič, ktorému je dieťa zverené**. V prípade, ak je **viac oprávnených osôb**, ktoré spĺňajú podmienky nároku na príspevok na starostlivosť o dieťa, patrí príspevok na to isté dieťa len jednej z nich.

Oprávnená osoba

Oprávnená osoba uplatňuje nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa

Povinnosti oprávnenej osoby podaním písomnej žiadosti na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta jej trvalého alebo prechodného pobytu (ďalej v texte len „úrad práce“).

Žiadosť musí obsahovať meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, ak je pridelené, a adresu pobytu oprávnenej osoby a dieťaťa, ďalej identifikačné údaje o poskytovateľovi, ktorý zabezpečuje starostlivosť o dieťa (napríklad jeho názov a sídlo, ak poskytovateľ je právnická osoba, alebo meno, priezvisko a adresu pobytu, ak poskytovateľ je fyzická osoba), na výzvu úradu práce oprávnená osoba a poskytovateľ doplnia ďalšie nevyhnutné údaje.

Oprávnená osoba je povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku na príspevok na starostlivosť o dieťa, na jeho výšku a na jeho výplatu a do ôsmich dní písomne oznámiť úradu práce zmeny v týchto skutočnostiach. Oprávnená osoba je taktiež povinná preukázať príjmovým pokladničným dokladom, ústrižkom uhradenej poštovej poukážky alebo výpisom z jej účtu výdavky, ktoré uhradila poskytovateľovi za starostlivosť o dieťa.

Podmienky nároku na príspevok

Oprávnená osoba má nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa, ak (1) vykonáva zárobkovú činnosť, študuje dennou formou na strednej škole alebo na vysokej škole, (2) sa poskytuje starostlivosť dieťaťu poskytovateľom na území SR, (3) má trvalý alebo prechodný pobyt na území SR a (4) dieťa má trvalý alebo prechodný pobyt na území SR. **Zárobková činnosť** podľa zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa je činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zdaňovaný podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, alebo obdobná činnosť v cudzine, pričom za zárobkovú činnosť sa považuje aj poberanie (1) náhrady služobného platu, (2) náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti, (3) nemocenského oprávnenou osobou, ktorá je zamestnanec alebo povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba, (4) materského oprávnenou osobou, ktorá je zamestnanec alebo povinne nemocensky pois-

tená samostatne zárobkovo činná osoba, najdlhšie do šiestich týždňov odo dňa narodenia ďalšieho dieťaťa alebo (5) poberanie obdobných dávok v cudzine.

Nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa nevzniká, ak sa za celý kalendárny mesiac poskytuje jednej z oprávnených osôb alebo manželovi oprávnenej osoby materské alebo obdobná dávka v cudzine po uplynutí šiestich týždňov odo dňa narodenia ďalšieho dieťaťa alebo rodičovský príspevok alebo obdobná dávka v cudzine. Nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa nevzniká na dieťa, na ktoré sa za celý kalendárny mesiac poskytuje jednej z oprávnených osôb alebo manželovi oprávnenej osoby príspevok na služby pre rodinu s deťmi podľa § 46 ods. 9 a 10 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

Príspevok na starostlivosť o dieťa za kalendárny mesiac závisí od poskytovateľa, ktorý zabezpečuje starostlivosť o dieťa, pričom suma príspevku je buď (1) v sume preukázaných výdavkov oprávnenej osoby, najviac v sume rodičovského príspevku, teda s účinnosťou odo dňa 1. septembra 2009 najviac v sume 164,22 eura (4 947,29 Sk) alebo (2) 25 % sumy rodičovského príspevku, teda vo výške 41,06 eura (1 237 Sk), napríklad ak rodič výdavky nepreukáže, pretože starostlivosť o dieťa zabezpečuje fyzickou osobou bez živnostenského oprávnenia. Na rozdiel od rodičovského príspevku sa suma príspevku na starostlivosť o dieťa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor.

O príspevku na starostlivosť o dieťa rozhoduje a príspevok oprávnenej osobe vypláca úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa miesta jej trvalého alebo prechodného pobytu. O priznaní príspevku sa nevydáva písomné rozhodnutie. Ak oprávnená osoba nesúhlasí so sumou vyplateného príspevku, môže písomne požiadať o vydanie rozhodnutia o priznaní príspevku. Písomné rozhodnutie sa vydáva (1) o nepriznaní príspevku, (2) o zastavení výplaty príspevku, (3) o obnovení výplaty príspevku, (4) o odňatí príspevku, (5) o doplatení príspevku a (6) o povinnosti

Výška príspevku odo dňa 1. septembra 2009

vrátiť príspevok alebo jeho časť. Príspevok na starostlivosť o dieťa sa vypláca za kalendárny mesiac na základe preukázaných výdavkov, a to vždy za celý kalendárny mesiac, aj keď podmienky nároku na príspevok na starostlivosť o dieťa boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca, najneskôr však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom oprávnená osoba splnila podmienky nároku na príspevok na starostlivosť o dieťa. Príspevok na starostlivosť o dieťa sa nevypláca za kalendárny mesiac alebo jeho časť, za ktorý bol vyplatený rodičovský príspevok.

Zánik nároku na príspevok

Nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa zaniká smrťou oprávnenej osoby alebo dieťaťa. Nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa za kalendárny mesiac zaniká uplynutím šiestich mesiacov od posledného dňa v mesiaci, za ktorý patril.

NOVÝ ZÁKON O RODIČOVSKOM PRÍSPEVKU

Existujúcej právnej úpravy rodičovského príspevku zakotvanej zákonom č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov a príspevku na starostlivosť o dieťa zavedeným zákonom č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa, o ktorých sme sa zmienili v predchádzajúcom texte, sa týka aj pripravovaný nový zákon o rodičovskom príspevku, účinnosť ktorého sa predpokladá od dňa 1. januára 2010.

Cieľom nového zákona o rodičovskom príspevku je podporiť rodičovským príspevkom vo vyššej sume rodičov, ktorí sa rozhodnú zabezpečovať starostlivosť o svoje dieťa osobne, a v dôsledku toho stratia na istý čas príjmy zo zárobkovej činnosti. Návrh nového zákona o rodičovskom príspevku Vám prezentujeme už v tomto vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

ZMLUVA O PODPORE A VZÁJOMNEJ OCHRANE INVESTÍCIÍ S UKRAJINOU

Dňa 20. augusta 2009 nadobudla platnosť Zmluva medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o podpore a vzájomnej ochrane investícií (ďalej v texte len „Zmluva“).

Predmet úpravy Zmluvy

Zmluva obsahuje 13 článkov upravujúcich (1) definovanie pojmov použitých v Zmluve, (2) podporu a ochranu investícií, (3) národné zaobchádzanie a doložku najvyšších výhod, (4) náhradu škody, (5) vyvlastnenie, (6) prevody, (7) postúpenie práv, (8) riešenie investičných sporov medzi zmluvnou stranou a investorom druhej zmluvnej strany, (9) riešenie sporov medzi zmluvnými stranami, (10) uplatnenie iných pravidiel a osobitných záväzkov, (11) uplatňovanie tejto Zmluvy, (12) zmeny a dodatky a (13) nadobudnutie platnosti, trvanie a vypovedanie Zmluvy.

Výsledkom uzatvorenia tejto Zmluvy by malo byť vytvorenie prostredia, ktoré podporí zakladanie spoločných podnikov, priame zahraničné a portfó-

liové investície. Význam Zmluvy spočíva tiež v garancii voľného prevodu kapitálu, zisku, úrokov, dividend, platieb, náhrad pri vyvlastnení investícií alebo pri spôsobených stratách. V Zmluve akcentuje predovšetkým ustanovenie o doložke najvyšších výhod a o režime národného zaobchádzania zrovnoprávňuje zahraničný kapitál s kapitálom domácim a zahraničným investorom priznáva rovnoprávne postavenie s postavením domácich investorov alebo investorov iných zmluvných štátov. Z ekonomického pohľadu predstavuje Zmluva právny rámec, ktorý upravuje oblasť medzinárodných kapitálovo-investičných tokov. Zmluva zostane v platnosti desať rokov a zostane v platnosti aj naďalej, ak najmenej jeden rok pred uplynutím prvého alebo niektorého z nasledujúcich období niektorá zo zmluvných strán písomne neoznámí druhej zmluvnej strane svoj zámer ukončiť platnosť Zmluvy. Ak ide o investície uskutočnené pred dňom ukončenia platnosti tejto Zmluvy,

Význam a doba platnosti Zmluvy

ustanovenia tejto Zmluvy zostanú účinné po dobu desiatich rokov odo dňa ukončenia platnosti Zmluvy.

Renegociácia doterajšej Dohody

Do nadobudnutia platnosti Zmluvy sa v hospodárskych vzťahoch s Ukrajinou uplatňovala **Dohoda** medzi vládou SR a vládou Ukrajiny o podpore a vzájomnej ochrane investícií, ktorá bola **podpísaná dňa 22. júna 1994 v Bratislave** (ďalej v texte len „Dohoda“). Dohoda nadobudla platnosť dňa 13. apríla 1996. Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR týkajúce sa Dohody bolo zverejnené **v Zbierke zákonov SR pod č. 28/1997 Z. z.**

Za účelom dosiahnutia zosúladenia platných bilaterálnych investičných dohôd s legislatívou Európskej únie týkajúcou sa spoločnej obchodnej politiky, navrhla slovenská strana ešte v októbri 2003 ukrajinskej strane renegociovať predmetnú Dohodu z dôvodu vstupu SR do Európskej únie. Následná komunikácia medzi krajinami prebiehala prostredníctvom diplomatickej pošty a výsledkom je znenie novej bilaterálnej investičnej dohody, teda Zmluvy medzi SR a Ukrajinou o podpore a vzájomnej ochrane investícií. Dňom nadobudnutia platnosti Zmluvy **skončila platnosť Dohody** medzi vládou SR a vládou Ukrajiny o podpore a vzájomnej ochrane investícií zo dňa 22. júna 1994.

Zmluva je z pohľadu článku 7 ods. 4 Ústavy SR **medzinárodnou hospodárskou zmluvou všeobecnej povahy** a súčasne

medzinárodnou zmluvou, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, preto bol pre platnosť jej ratifikácie potrebný súhlas NR SR, a to ešte pred samotnou ratifikáciou. Vláda SR schválila Zmluvu uznesením č. 128 zo dňa 14. februára 2007. NR SR so Zmluvou vyslovila súhlas uznesením č. 709 zo dňa 31. januára 2008 a rozhodla o tom, že ide o medzinárodnú zmluvu podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR, ktorá **priamo zakladá práva a povinnosti** fyzických aj právnických osôb, a **na vykonanie ktorej nie je potrebný zákon**. Prezident SR Zmluvu ratifikoval dňa 19. marca 2008.

Zmluva bola **podpísaná dňa 26. februára 2007 v Kyjeve** a v súlade s článkom 13 ods. 1 Zmluvy nadobudla platnosť deväťdesiatym dňom odo dňa prijatia neskoršieho písomného oznámenia, ktorým si zmluvné strany oznámili splnenie všetkých ústavných podmienok nevyhnutných pre nadobudnutie platnosti tejto Zmluvy. Deň platnosti Zmluvy tak pripadol na **20. august 2009**.

Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR týkajúce sa predmetnej Zmluvy bolo zverejnené **v Zbierke zákonov SR pod č. 271/2009 Z. z.** Vzhľadom na skutočnosť, že Zmluva je medzinárodnou zmluvou, na ktorej vykonanie nie je potrebný zákon a ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a súčasne bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, má podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR **prednosť pred zákonmi SR**.

ZMENY V PODÁVANÍ CENOVÝCH NÁVRHOV OBCHODNÝCH SPOLOČNOSTÍ

Dňa 1. septembra 2009 nadobudla účinnosť **novela zákona č. 429/2008 Z. z.** o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností a o zmene a doplnení zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností“ alebo len „zákon“), ktorá bola

vykonaná **prostredníctvom článku V zákona č. 309/2009 Z. z.** o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (predmetnú časť citovaného zákona označujeme ďalej v texte len „novela zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností“ alebo len „novela“).

NOVELA ZÁKONA O PODÁVANÍ CENOVÝCH NÁVRHOV OBCHODNÝCH SPOLOČNOSTÍ

Legislatívny proces Doterajšie znenie zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností bolo vládou SR schválené na jej mimoriadnom rokovaní, následne bol zákon v NR SR prijatý v skrátrenom legislatívnom konaní, podpísaný prezidentom SR a dňa 8. novembra 2008 publikovaný v Zbierke zákonov SR, pričom dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov SR nadobudol účinnosť. **Novela** zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností **bola včlenená** do vládneho návrhu zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „návrh zákona“) **až počas legislatívneho procesu**. Návrh zákona bol do NR SR doručený na prerokovanie dňa 26. marca 2009. **Článok V** obsahujúci novelu zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností bol do predmetného návrhu zákona včlenený **na základe doplňujúcich návrhov vyplývajúcich z rokovaní výborov NR SR**.

Zákon o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností nadobudol účinnosť dňa 8. novembra 2008, pričom článkom II tohto zákona bola **s rovnakou účinnosťou vykonaná novelizácia zákona č. 513/1991 Zb.** Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „Obchodný zákonník“), **táto sa týkala ustanovení o valných zhromaždeniach**, a to konkrétne tých ustanovení Obchodného zákonníka, na ktoré odkazuje špeciálna úprava obsiahnutá v zákone o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností, teda ustanovenia **§ 125 ods. 1 písm. k)** Obchodného zákonníka vzťahujúceho sa na spoločnosti s ručením obmedzeným a ustanovenia **§ 187 ods. 1 písm. k)** Obchodného zákonníka vzťahujúceho sa na akciové spoločnosti.

Vzťah zákona k Obchodnému zákonníku Vo vzťahu k Obchodnému zákonníku predstavuje zákon o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností **osobitný predpis** ustanovujúci postup obchodných spoločností (akciových spoločností a spoločností s ručením obmedzeným) pri podávaní návrhu ceny podľa

§ 14 ods. 1 zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o regulácii v sieťových odvetviach“) a pri podávaní iných návrhov v cenovom konaní Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, pričom obchodné spoločnosti **môžu tieto návrhy podať iba na základe uznesenia valného zhromaždenia** v zmysle už spomínaných ustanovení **§ 125 ods. 1 písm. k)** a **§ 187 ods. 1 písm. k)** Obchodného zákonníka. **V rámci spoločností zákon** o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností **rozhodovanie** súvisiace s podávaním vyššie spomínaných návrhov na úpravu cien **preniesol z predstavenstva na ich valné zhromaždenie**, pričom práve zákonom o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností bolo do pôsobnosti valného zhromaždenia **zverené aj schvaľovanie cenových návrhov a iných návrhov v cenovom konaní Úradu pre reguláciu sieťových odvetví** podľa zákona o regulácii v sieťových odvetviach.

Zákon o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností sme Vám **prvýkrát dali do pozornosti** práve v súvislosti s novelizáciami Obchodného zákonníka, ktorým sa venovalo **minuloročné októbrové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

Novela rozšírila ustanovenie § 1 zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností **o legálnu definíciu iného návrhu** v cenovom konaní Úradu pre reguláciu sieťových odvetví podľa zákona o regulácii v sieťových odvetviach **a súčasne spresnila povinnosť obchodnej spoločnosti predložiť iný návrh** v cenovom konaní schválený valným zhromaždením iba v tých prípadoch, ktoré budú mať vplyv na zmenu ceny. Z ustanovenia **§ 1** zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností tak **po novele vyplýva, že** obchodná spoločnosť môže podať návrh ceny podľa osobitného predpisu (teda podľa **§ 14 ods. 1** zákona o regulácii v sieťových odvetviach) a iné návrhy v cenovom konaní Úradu pre reguláciu sieťových odvetví iba na základe uznesenia valného zhromaždenia v súlade s **§ 125 ods. 1 písm. k)** a **§ 187 ods. 1 písm. k)** Obchodného zákonníka. Na základe novely ďalej platí, že **iným návrhom v cenovom konaní je**

Rozsah novelizácie

(1) návrh na zmenu cenového rozhodnutia, (2) odvolanie proti cenovému rozhodnutiu a (3) doplnenie návrhu z podnetu obchodnej spoločnosti, ak majú tieto návrhy vplyv na zmenu ceny.

Problematika upravená zákonom o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností patrí do oblasti cenovej regulácie v sieťových odvetviach, ktorej sa v ostatnom čase podrobne venovalo **júnové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

METODICKÉ USMERNENIE PRE DODÁVATEĽOV ELEKTRINY

Pre dodávateľov elektriny vrátane miestnych distribučných sústav, ktorí dodávajú elektrinu domácnostiam a malým podnikom, vydal Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej v texte len „ÚRSO“) **dňa 7. júla 2009 metodické usmernenie** týkajúce sa zmeny spôsobu predkladania návrhu ceny.

Ciel' metodického usmernenia

Dôvodom vydania predmetného metodického usmernenia ÚRSO je **zabezpečiť jednotný postup pri cenovej regulácii dodávky elektriny pre domácnosti** v súlade s pôsobnosťou ÚRSO určovať alebo schvaľovať spôsob, postupy a podmienky na tvorbu cien za výrobu, prenos, distribúciu a dodávku elektriny, ktorá mu vyplýva z § 5 ods. 1 písm. d) zákona o regulácii v sieťových odvetviach **v sporení s úpravou obsiahnutou v § 12** zákona o regulácii v sieťových odvetviach.

Súvisiace regulačné výnosy ÚRSO

Dňa 20. júna 2009 nadobudol účinnosť **výnos ÚRSO č. 2/2009**, ktorým sa mení a dopĺňa výnos ÚRSO zo dňa 28. júla 2008 č. 2/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elektroenergetike v znení výnosu ÚRSO zo dňa 1. októbra 2008 č. 7/2008. Oznámenie o vydaní výnosu ÚRSO č. 2/2009 bolo publikované **v Zbierke zákonov SR pod č. 239/2009 Z. z.**, na citovaný výnos ÚRSO sme Vašu pozornosť upriamili v súvislosti s rozsahom cenovej regulácie v sieťových odvetviach, ktorou sa zaoberalo už spomínané **júnové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

Oznámenie o vydaní výnosu ÚRSO zo dňa 28. júla 2008 č. 2/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elektroenergetike

v znení výnosu ÚRSO zo dňa 1. októbra 2008 č. 7/2008 (ďalej v texte len „**výnos č. 2/2008**“), bolo publikované **v Zbierke zákonov SR pod č. 311/2008 Z. z.** a predmetný výnos spolu s ostatnými minuloročnými regulačnými výnosmi vydanými ÚRSO Vám dalo do pozornosti **minuloročné májové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

Plné znenia vyššie citovaných výnosov vydaných Úradom pre reguláciu sieťových odvetví **sú pre Vás k dispozícii na linku:** <http://www.urso.gov.sk/sk/legislativa/vynosy>.

Zo znenia vyššie citovaného metodického usmernenia ÚRSO vyplýva, že dodávateľ elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti predkladá ÚRSO na schválenie návrh ceny podľa prílohy č. 4 k výnosu č. 2/2008 (ďalej v texte len „príloha č. 4“). Spôsob predkladania návrhu ceny, postup a podmienky uplatňovania ceny sú ustanovené v časti B prílohy č. 4. Dodávateľ elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti **nepreberá** na časti vymedzeného územia koncového dodávateľa elektriny pre odberateľa elektriny v domácnosti a malé podniky štruktúru sadzieb koncového dodávateľa elektriny pre odberateľa elektriny v domácnosti a malé podniky spolu s podmienkami ich pridelenia, ale **predkladá ÚRSO na schválenie vlastný návrh ceny**. Ceny za dodávku elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti **sú maximálnymi cenami a platia pre vymedzené územie**, ktorým je územie SR.

Dodávateľ elektriny pre domácnosti

Dodávateľ elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti predkladá ÚRSO **do dňa 31. októbra kalendárneho roka** s návrhom ceny aj ostatné podklady v zmysle prílohy č. 4. Podľa zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností regulovaný subjekt, ktorý je obchodnou spoločnosťou (akciovou spoločnosťou či spoločnosťou s ručením obmedzeným), predkladá ÚRSO návrh ceny a iné návrhy v cenovom konaní schválené valným zhromaždením spoločnosti.

Podľa metodického usmernenia ÚRSO ďalej platí, že dodávateľ elektriny pre malé podniky predkladá ÚRSO na schválenie návrh ceny podľa prílohy č. 7 k výnosu č. 2/2008 (ďalej v texte len „príloha č. 7“). Spôsob predkladania návrhu

Dodávateľ elektriny pre malé podniky

ceny, postup a podmienky uplatňovania ceny sú ustanovené v časti B prílohy č. 7. Dodávateľ elektriny pre malé podniky **nepreberá** na časti vymedzeného územia koncového dodávateľa elektriny pre odberateľa elektriny v domácnosti a pre malé podniky štruktúru sadzieb koncového dodávateľa elektriny pre odberateľa elektriny v domácnosti a pre malé podniky spolu s podmienkami ich pridelenia, ale **predkladá ÚRSO na schválenie vlastný návrh ceny**. Ceny za dodávku elektriny pre malé podniky **sú maximálnymi cenami a platia pre vymedzené územie**, ktorým je územie SR.

Dodávateľ elektriny pre malé podniky predkladá ÚRSO **do dňa 31. októbra kalendárneho roka** s návrhom ceny aj ostatné podklady k návrhu ceny v zmysle prílohy č. 7. Podľa zákona o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností regulovaný subjekt, ktorý je obchodnou spoločnosťou (akciovou spoločnosťou či spoločnosťou s ručením obmedzeným), predkladá ÚRSO návrh ceny a iné návrhy v cenovom konaní schválené valným zhromaždením spoločnosti.

PRIPRAVUJE SA V NR SR – NOVÝ ZÁKON O RODIČOVSKOM PRÍSPEVKU

Do NR SR bol dňa 1. októbra 2009 doručený vládny návrh nového zákona o rodičovskom príspevku (ďalej v texte len „návrh zákona o rodičovskom príspevku“ alebo len „návrh zákona“). Návrh zákona o rodičovskom príspevku, ktorý v súlade s Plánom legislatívnych úloh vlády SR na rok 2009 pripravilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, **s pripomienkami schválila** vláda SR na svojom septembrovom zasadnutí. Návrh zákona o rodičovskom príspevku by v prípade jeho schválenia v NR SR mal pre časť rodičov priniesť vyššiu sumu rodičovského príspevku, ale i ďalšie zmeny, ktorých **účinnosť sa navrhuje odo dňa 1. januára 2010**.

NOVÝ ZÁKON O RODIČOVSKOM PRÍSPEVKU

Podľa návrhu zákona o rodičovskom príspevku by bol rodičovský príspevok **štátnou sociálnou dávkou**, ktorou by štát podporoval **oprávnenú osobu počas riadnej starostlivosti o dieťa (1)** do troch rokov jeho veku, **(2)** do šiestich rokov jeho veku, ak má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, **alebo (3)** do šiestich rokov jeho veku, ak je zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu alebo na základe rozhodnutia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, najdlhšie tri roky od právoplatnosti prvého rozhodnutia o zverení dieťaťa do starostlivosti tej istej oprávnenej osobe.

Oprávnenu osobou je v zmysle návrhu zákona o rodičovskom príspevku **(1)** rodič dieťaťa, **(2)** fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu alebo na základe rozhodnutia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, **alebo (3)** manžel rodiča dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti.

Vzhľadom na skutočnosť, že sa každoročne zvyšuje počet detí narodených mimo územia SR a v záujme poskytovania finančnej podpory rodičom týchto detí, ktorí sa po pôrode vracajú s deťmi späť na Slovensko, **navrhuje sa upustiť od podmienky trvalého pobytu dieťaťa na území SR**, návrh zákona tak umožňuje poskytovať rodičovský príspevok aj v období zdlhávajúcего vybavovania slovenského ekvivalentu rodného listu dieťaťa, čo je podmienkou pre prihlásenie dieťaťa na trvalý pobyt na území SR. Rodičovský vzťah k dieťaťu bude mať **oprávnená osoba možnosť v takomto prípade preukázať** nielen rodným listom dieťaťa vydaným podľa zákona č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov, ale aj **úradným prekladom rodného listu dieťaťa alebo iným obdobným dôkazom** o narodení dieťaťa vydaným v krajine narodenia dieťaťa.

Oprávnenu osobu by mala mať **nárok na rodičovský príspevok**, ak **(1)** sa riadne stará o dieťa, **(2)** má trvalý alebo pre-

Oprávnenu osobu

Preukazovanie
rodičovského
vzťahu k dieťaťu

Nárok na rodičovský príspevok

chodný pobyt na území SR a (3) nevykonáva zárobkovú činnosť, pričom **zárobková činnosť** by na základe návrhu zákona o rodičovskom príspevku mala byť definovaná ako činnosť, ktorá zakladá nárok na zdaňovaný príjem zo závislej činnosti, z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, alebo obdobná činnosť vykonávaná mimo územia SR. Za zárobkovú činnosť by sa malo **považovať aj vyplácanie (1) náhrady služobného platu pri dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby a náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca, (2) nemocenského, (3) ošetrovného alebo (4) obdobných dávok** mimo územia SR. Návrh zákona o rodičovskom príspevku vyžaduje, aby oprávnená osoba **spĺňala všetky vyššie uvedené podmienky súčasne**.

Návrh zákona o rodičovskom príspevku predpokladá, že **nárok na rodičovský príspevok nevznikne, ak sa oprávnená osoba a dieťa zdržiavajú v štáte**, ktorý nie je členským štátom Európskej únie, zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskou konfederáciou (ďalej v texte len „členský štát“), a počas pobytu v tomto štáte oprávnená osoba nie je verejne zdravotne poistená alebo dobrovoľne verejne zdravotne poistená v SR. Návrh zákona o rodičovskom príspevku ďalej predpokladá, že nárok na rodičovský príspevok **nevznikne ani jednej z oprávnených osôb, ak (1) jedna z nich má nárok na materské alebo na obdobnú dávku ako materské v členskom štáte a suma materského alebo obdobnej dávky ako materské v členskom štáte za celý kalendárny mesiac je vyššia ako suma rodičovského príspevku 256 eur, ktorej po prepočte podľa konverzného kurzu (30,1260 SKK/EUR) zodpovedá suma 7 712,26 Sk, (2) jednej z nich štát, ktorý nie je členským štátom, vypláca obdobnú dávku ako rodičovský príspevok alebo obdobnú dávku ako materské, alebo (3) jednej z nich sa vypláca príspevok na starostlivosť o dieťa** podľa zákona č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa (ďalej v texte len „zákon o príspevku na starostlivosť o dieťa“). Nárok na rodičovský príspevok v zmysle návrhu zákona o rodičov-

skom príspevku **nevznikne ani maloletej matke, ktorá** nemá priznané rodičovské práva a povinnosti.

Návrh zákona zachováva rodičovský príspevok v sume, ktorá zodpovedá súčasnej výške rodičovského príspevku, teda **vo výške 164,22 eura** (4 947,29 Sk) mesačne, čiže vo výške ustanovenej Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 326/2009 Z. z., o ktorom Vás informujeme **v tomto vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

V tejto sume by rodičovský príspevok mal patriť oprávnenej osobe, ktorej by rodičovský príspevok nenahradil stratu pracovného príjmu, teda napríklad rodičovi, ktorý pred narodením dieťaťa nepracoval a neplatil príspevky na nemocenské poistenie, alebo pracoval len krátkodobo, dočasne, a nesplnil podmienky nároku na materské, alebo študentke, ktorá nebola nemocensky poistená.

Návrh zákona o rodičovskom príspevku **po novom** predpokladá poskytovanie rodičovského príspevku **aj v inej sume, a to vo výške 256 eur** (7 712,26 Sk) mesačne do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom **dieťa dovŕši dva roky veku, ak sa oprávnenej osobe pred vznikom nároku na rodičovský príspevok (1) vyplácalo z dôvodu riadnej starostlivosti o toto dieťa materské alebo obdobná dávka ako materské v členskom štáte, alebo (2) nevyplácalo materské alebo obdobná dávka ako materské v členskom štáte a bola v posledných dvoch rokoch pred narodením tohto dieťaťa najmenej 270 dní nemocensky poistená**. Táto suma rodičovského príspevku by mala zodpovedať čistej mesačnej minimálnej mzde, pričom v tejto výške sa navrhuje poskytovať rodičovský príspevok rodičovi do dvoch rokov veku dieťaťa, keď je z hľadiska ďalšieho vývinu dieťaťa dôležitá osobná starostlivosť rodiča, pričom **rodičia by mali mať možnosť sa pri osobnej starostlivosti o dieťa striedať** bez zníženia výšky rodičovského príspevku.

V prípade, ak by oprávnená osoba po dvoch rokoch veku dieťaťa naďalej zabezpečovala riadnu starostlivosť o dieťa osobne, mal by jej počas tohto obdobia patriť rodičovský príspevok v súčasnej výške, teda **vo výške 164,22 eura**

Rodičovský príspevok v súčasnej výške

Rodičovský príspevok vo vyššej sume

Rodičovský príspevok vo výške rozdielu

	<p>(4 947,29 Sk), alebo vo výške rozdielu medzi sumou rodičovského príspevku 256 eur (7 712,26 Sk) a sumou materského alebo obdobnej dávky ako materské v členskom štáte, ak sa oprávnenej osobe vypláca za celý kalendárny mesiac materské alebo obdobná dávka ako materské v členskom štáte v sume nižšej ako je suma 256 eur (7 712,26 Sk), čím návrh zákona rieši rovnosť finančného zabezpečenia najmä tých rodičov v čase starostlivosti o malé dieťa, ktorí pred nástupom na materskú dovolenku vykonávali zárobkovú činnosť za nízku mzdu.</p>	<p>mesiac, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom dieťa dovŕšilo vek troch rokov, resp. šiestich rokov, (2) smrťou oprávnenej osoby alebo dieťaťa.</p>	
<p>Rodičovský príspevok a nový príspevok rodičovi</p>	<p>V zákone o príspevku na starostlivosť o dieťa sa navrhuje zaviesť nový jednorazový príspevok rodičovi, ktorému sa venujeme v ďalšom texte. V spojení so zavedením nového jednorazového príspevku sa v návrhu zákona o rodičovskom príspevku navrhuje, aby v prípade, ak oprávnenej osobe z dôvodu riadnej starostlivosti o to isté dieťa vznikol nárok na rodičovský príspevok opakovane, a to po vyplatení tohto jednorazového príspevku, aby sa rodičovský príspevok za príslušné kalendárne mesiace poskytoval vo výške 75 % sumy rodičovského príspevku, ak sú naďalej splnené podmienky nároku na rodičovský príspevok.</p>	<p>Navrhuje sa, aby úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v konaní o nároku na rodičovský príspevok postupoval podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov s výnimkami ustanovenými v návrhu zákona. V záujme zhospodárnenia konania sa navrhuje nevydávať písomné rozhodnutie v prípadoch, ak sa suma rodičovského príspevku zvyšuje, a tiež v prípade zániku nároku na rodičovský príspevok.</p>	<p>Konanie o nároku na rodičovský príspevok</p>
<p>Valorizácia súm rodičovského príspevku</p>	<p>Návrh zákona o rodičovskom príspevku predpokladá, že sumy rodičovského príspevku by sa upravovali odo dňa 1. januára kalendárneho roka koeficientom, ktorým sa upravili sumy životného minima podľa § 5 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, takto upravené sumy rodičovského príspevku by sa mali zaookrúhľovať na najbližších desať eurocentov. Sumy rodičovského príspevku by naďalej malo určovať Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR opatrením, ktorého plné znenie by bolo zverejnené v Zbierke zákonov SR najneskôr do dňa 31. decembra kalendárneho roka.</p>	<p>V prípade schválenia návrhu zákona o rodičovskom príspevku by bol zrušený (1) v súčasnosti platný zákon č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov a (2) opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 326/2009 Z. z. o ustanovení sumy rodičovského príspevku. Spomínaným dvom právnym úpravám sa osobitne venujeme v tomto vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.</p>	<p>Zrušovacie ustanovenie</p>
<p>Zánik nároku na rodičovský príspevok</p>	<p>V súvislosti so zánikom nároku na rodičovský príspevok sa obdobne ako pri iných štátnych sociálnych dávkach navrhuje šesťmesačná prekluzívna lehota. Nárok na rodičovský príspevok za kalendárny mesiac by podľa návrhu zákona zanikol uplynutím šiestich mesiacov od posledného dňa v mesiaci, za ktorý patrilo. Nárok na rodičovský príspevok by zanikol (1) od prvého dňa kalendárneho</p>	<p>V prípade schválenia tohto návrhu zákona v znení, v akom bol predložený na prerokovanie do NR SR, by sa rodičovský príspevok za január 2010 prvýkrát po novom vyplácal vo februári 2010. V návrhu zákona o rodičovskom príspevku sa navrhuje, aby sa nárok na rodičovský príspevok za obdobie pred nadobudnutím účinnosti tohto návrhu zákona posudzoval podľa v súčasnosti platného zákona č. 280/2002 Z. z., a ďalej, aby sa rodičovský príspevok, ktorý bol rodičovi priznaný podľa v súčasnosti platného zákona č. 280/2002 Z. z., považoval za ro-</p>	<p>Intertemporálne ustanovenia</p>

dičovský príspevok priznaný podľa tohto návrhu zákona, rodičovi sa v takomto prípade dáva možnosť, a je na jeho rozhodnutí, či úrad práce, sociálnych vecí a rodiny písomne požiada o posúdenie nároku na rodičovský príspevok podľa tohto zákona.

Sprievodné novelizácie

Návrh zákona o rodičovskom príspevku predpokladá aj vykonanie sprievodných novelizácií v ďalších 3 zákonoch, konkrétne by mali byť novelizované (1) zákon č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa, (2) zákon č. 235/1998 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá v znení neskorších predpisov a (3) zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Spomínané návrhy sprievodných novelizácií Vám priblížime v ďalšom texte.

NOVELA ZÁKONA O PRÍSPĚVKU NA STAROSTLIVOSŤ O DIEŤA

Článkom II návrhu zákona o rodičovskom príspevku by mala byť vykonaná novelizácia zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa, o ktorom sme sa už zmienili v predchádzajúcom texte a ktorému sa osobitne venujeme aj v tomto vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO v súvislosti so zmenami v oblasti rodičovských príspevkov.

Nový jednorazový príspevok rodičovi

Novelou zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa by sa mal pre rodičov, ktorí zabezpečujú starostlivosť o dieťa do troch rokov veku alebo do šiestich rokov veku, ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, a rozhodnú sa pre vstup, resp. návrat na trh práce ešte pred skončením nároku na rodičovský príspevok, zaviesť nový jednorazový príspevok vo výške 25 % sumy rodičovského príspevku, na ktorý by mal rodič nárok. Suma jednorazového príspevku by teda mala byť rôzna podľa toho, kedy sa rodič rozhodne vstúpiť, resp. sa vrátiť späť na trh práce. Oprávnenou osobou na uplatnenie nároku na jednorazový príspevok rodičovi, by mal byť rodič dieťaťa, ktorý bezprostredne pred uplatnením nároku poberal rodičovský príspevok a tiež osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť

rodičov na základe právoplatného rozhodnutia súdu. Nový jednorazový príspevok by mal uľahčiť návrat rodičov na trh práce a začať vykonávať zárobkovú činnosť po návrate z materskej alebo rodičovskej dovolenky, jeho cieľom je prispieť rodičom na prvotné výdavky spojené so zabezpečením starostlivosti o dieťa inou fyzickou osobou alebo právnickou osobou. Nová jednorazová sociálna dávka, príspevok rodičovi, by mala dopĺňať úpravu príspevku na starostlivosť o dieťa a v spojení s novou právnou úpravou rodičovského príspevku by mala vytvárať podmienky a priestor pre možnosť slobodného rozhodnutia sa rodičov v otázke dĺžky poskytovania osobnej starostlivosti o dieťa. Možnosť poskytnúť jednorazový príspevok rodičovi sa navrhuje len raz v priebehu troch rokov, resp. šesť rokov veku dieťaťa. Poskytnutie príspevku zároveň nebráni rodičom vrátiť sa späť na rodičovskú dovolenku v priebehu prvých troch rokov, resp. šiestich rokov života dieťaťa, napríklad z dôvodu straty zamestnania alebo zhoršenia zdravotného stavu dieťaťa, ktorý by si vyžadoval osobnú a zvýšenú starostlivosť zo strany rodiča.

Návrh predpokladá, že nárok na príspevok rodičovi zanikne uplynutím šiestich kalendárnych mesiacov nasledujúcich po kalendárnom mesiaci, v ktorom oprávnená osoba začala vykonávať zárobkovú činnosť. Nárok na príspevok rodičovi by mal zaniknúť smrťou oprávnenej osoby alebo dieťaťa.

Novela zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa by ďalej mala rozšíriť okruh osôb, ktoré si môžu uplatniť nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa o dobrovoľne nemocensky poistené samostatne zárobkovo činné osoby v situáciách poberania nemocenského alebo materského do šiestich týždňov odo dňa narodenia ďalšieho dieťaťa, ktoré sa na účel príspevku považujú za zárobkovú činnosť.

Po novele zákona o príspevku na starostlivosť o dieťa by oprávnená osoba mala mať širšie možnosti preukazovania výdavkov a možnosť využívať aj iné doklady, ktoré preukážu výdavky oprávnenej osoby uhradené poskytovateľovi za starostlivosť o dieťa na účel poskytnutia príspevku na starostlivosť o dieťa.

Zánik nároku na príspevok rodičovi

Príspevok na starostlivosť o dieťa po novele

NOVELA ZÁKONA O PRÍSPĚVKU PŘI NARODĚNÍ DĚTĚA

Článkem III návrhu zákona o rodičovském příspěvku by měla být vykonána **úprava znenia § 3 ods. 6 zákona č. 235/1998 Z. z.** o příspěvku při narození dítěte, o příspěvku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá v znení neskorších predpisov, ktorou by mala byť **odstránená možnosť duplicitnej výplaty príspevku pri narodení dieťaťa** príslušnou inštitúciou inej krajiny a zároveň aj príslušnou inštitúciou na území SR.

NOVELA ZÁKONA O SOCIÁLNOM POISTENÍ

Prostřednictvím článku IV návrhu zákona o rodičovském příspěvku by měla být vykonaná ďalšia sprievodná novelizácia, a to novelizácia **zákona č. 461/2003 Z. z.** o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorou sa navrhuje **doplnenie povinnosti Sociálnej poisťovne vydávať na základe žiadosti potvrdenie** o období nemocenského poistenia získanom v posledných dvoch rokoch pred narodením dieťaťa na účely rodičovského príspevku.

ULC ČARNOGURSKÝ LAW FIRM

Bratislava - Slovensko Tvarožkova 5, P.O.BOX 21 814 99 Bratislava, Slovensko Tel.: +421-2-5720 1717 Fax: +421-2-5720 1777 Skype: ulcbratislava E-mail: office@ulclegal.com	Brescia - Taliansko Via Val Giudicarie 4 251 23 Brescia, Taliansko Tel.: +39-030-221 932 33 Fax: +39-030-221 932 02 Skype: ulcbrescia E-mail: brescia@ulclegal.com
---	---

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-521 21 10
Fax: +380-44-529 17 32
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária ULC Čarnogurský nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese simunkova@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, Mgr. Martinu Šimunkovú: simunkova@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2009